

VIRTUALI LITERATŪROS PARODA

„Šarlio Bodlero kelias“,

skirta prancūzų rašytojo, poeto, kritiko
Š. Bodlero 200-osioms gimimo metinėms
paminėti.

Parodą parengė: Visagino viešoji biblioteka

Ch. Baudelaire

Šarlis Bodleras

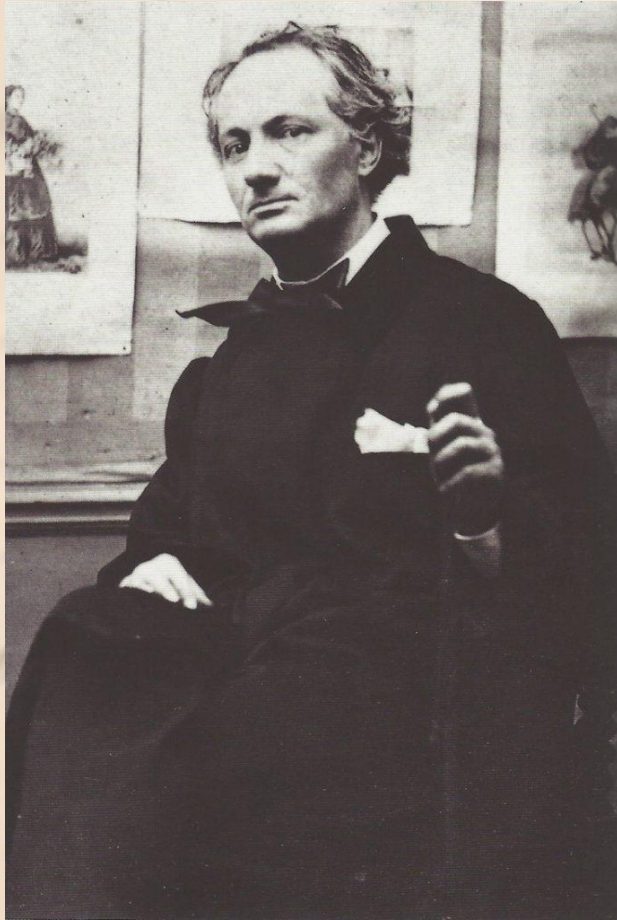
Fotografas: G. F. Nadaras

Šarlis Bodleras (Charles Baudelaire, 1821–1867) - prancūzų poezijos reformatorius, europinio modernizmo pranašas gimė Paryžiuje. Iš tėvo, intelektualo laisvamano, didelio meno mylėtojo, poetas paveldėjo skepticizmą ir potraukį dailei; iš motinos, jautrios, linkstančios į mistiką, pamaldžios ir skrupulingos moters, perėmė savotišką misticizmą.

Berniukas garbino jautrią ir elegantišką motiną, tačiau ilgai negalėjo atleisti, kai, tėvui mirus, motina po metų ištekėjo. Iškart ėmęs maištauti prieš patėvj, buvo išsiųstas į Liono pensoną, o šeimai grįžus į Paryžių, mokėsi Liudviko Didžiojo licėjuje.

Užsispyręs, maištingas ir dažnai ciniškas paauglys būdavo slegiamas niūrios melancholijos. Nuo aštuoniolikos metų Bodleras įsitraukė į Lotynų kvartalo literatūrinės bohemos gyvenimą, susipažino su žymiais poetais.

Siekdami atitraukti nuo bohemiško, skandalingo gyvenimo, tėvai išsiuntė jaunuolį į Kalkutą, Indiją, tikėdamiesi, kad taip padės jam atsisakyti klaidingo gyvenimo pasirinkimo.

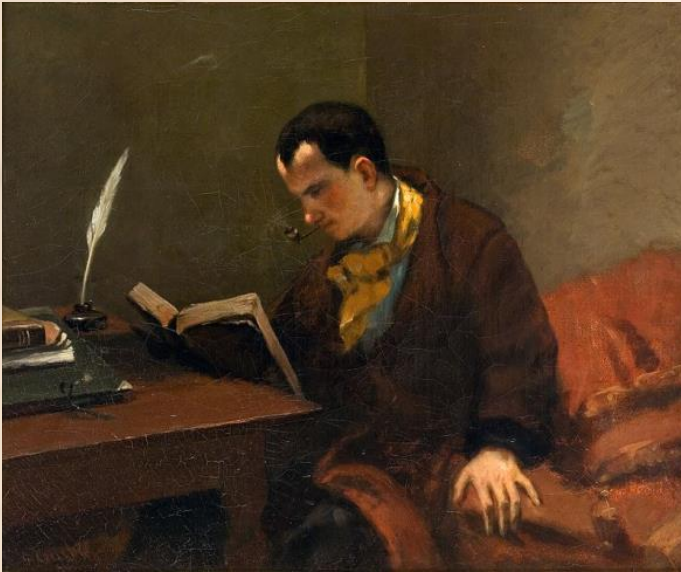
Šarlis Bodleras
Fotografas: G. F. Nadaras

Tačiau demonstratyviai abejingas viskam, kas nėra literatūra, Bodleras grįžo namo. Nepaisant to, kelionė jūra poetui davė stiprų įspūdį ir praturtino Bodlero kūrybą egzotiškomis spalvomis bei temomis. Grįžęs į Prancūziją poetas pasinėrė į bohemišką gyvenimą.

1857 m. išeina ilgai brandintas Bodlero eilių rinkinys „**Piktybės gėlės**“ (pranc. „*Les fleurs de mal*“, tačiau iš karto buvo sustabdomas – Prancūzijos administracinis teismas pasmerkia poetą už amoralumą ir priteisė poetui 300 frankų baudą. Tais pačiais metais poetas ima skelbti ir eilėraščius proza, kurie vėliau buvo sudėti į rinkinį „*Paryžiaus splinas*“. Pertvarkius šešis labiausiai sukritikuotus eilėraščius, 1861 m. pasirodo naujas „*Piktybės gėlių*“ leidimas ir padaro perversmą prancūzų poezijoje. Bet Bodlero kūrybines galias jau sekina liga, žalingi įpročiai, karštligiškas darbas...

1864 m. jis vyksta į Belgiją, ten skaitydamas paskaitas viliasi užsidirbti, tačiau Briuselyje parašo tik kelis eilėraščius proza. Neilgai trukus, pakirstas ligos, pusiau paralyžiuotas parvežamas į Paryžių ir miršta 1867 m.

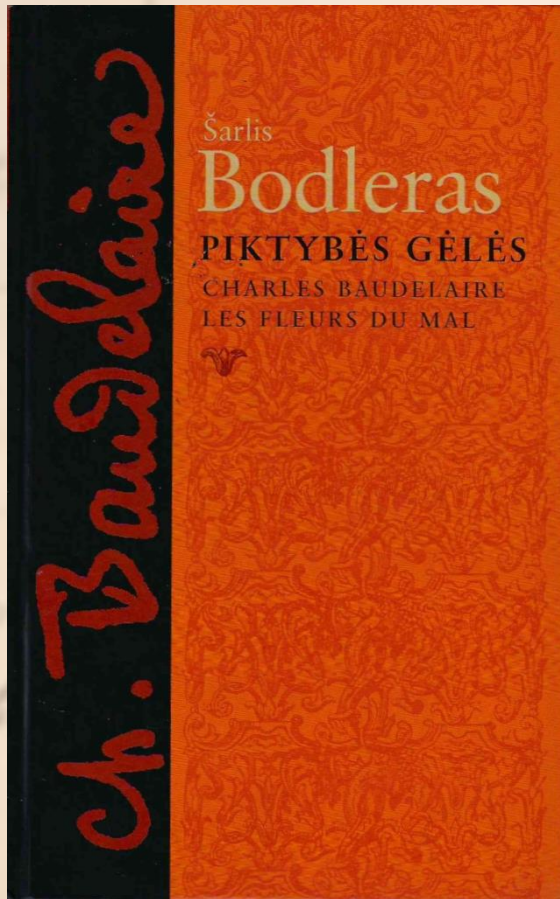
Šarlio Bodlero kūryba

*Šarlis Bodleras, portretas
Autorius: Gustavas Kurbė*

Šarlis Bodleras laikomas vienu didžiausių XIX amžiaus poetu. Jis sukūrė visiškai naują lyrikos stilių, jungiantį konkretumą ir simboliką, intymią šilumą ir kontempliaciją, rimtumą ir skeptišką kartėlį, gilią mintį ir nepaprastai intensyvų vidinį judesį, formos discipliną ir spontanišką vaizdo netikėtumą. Bodlero poezija pirmiausia yra savo sielos pažinimas, kuri yra tarsi įkalinta tarp „Splino“ ir „Idealo“.

Poetas sugebėjo aprengti sielą į tobulos formos harmoniją, pabrėždamas, kad „negalima suprasti grožio, kuriame nėra liūdesio, pražūties ir liguistumo“. Nuolatinės žodžio paieškos, klasikinių formų išdaila poetą stipriai sekino. Yra išlikę laiškai, kuriuose jis skundžiasi savo leidėjams vis dar besikankinąs dienų dienomis dėl kokios nors eilutės, rimo ar žodžio. Nuolat pabrėžia, kad tai esą ne tik jo estetikos, bet ir etikos reikalas.

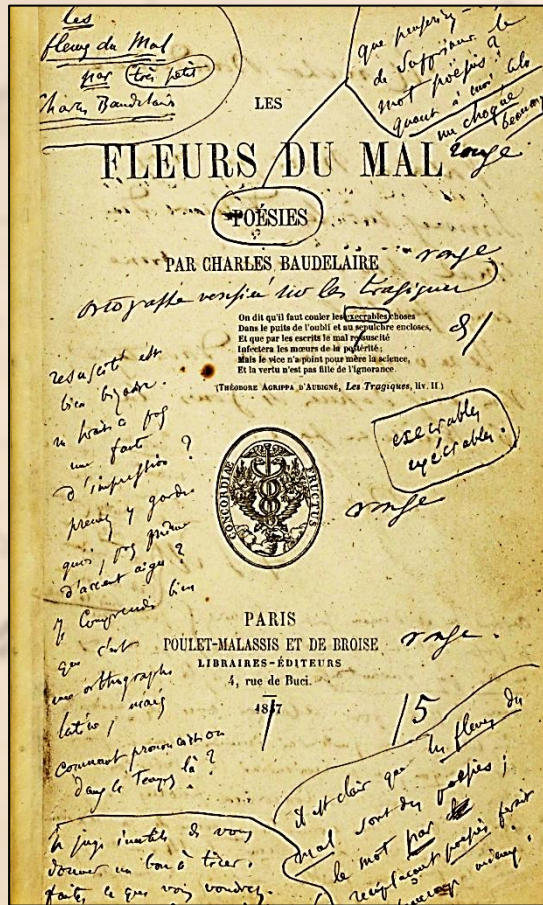

„Piktybės gėlės“

„Piktybės gėlės“

Pavadinime „*Piktybės gėlės*“ poetinis gėlių vaizdas supinamas su moraline blogio kategorija. Bodleras siekia pamatyti grožį blogyje, nes jam grožis – tai gėrio ir blogio buvimas kartu. Žmogus yra amžino konflikto tarp dangaus ir pragaro objektas. Eilės, kuriose atsispindi idealo siekis, kaitaliojasi su eilėmis, atveriančiomis moralinio blogio, vadinamo *splinu*, šaltinius. Poetas nori išgydyti sielą meile, stebi miesto spektaklį, ieško bendrumo su žmonėmis, kuria *dirbtinį rojų*, o nusivylęs griebiasi juodosios mistikos, kol pagaliau telieka kelionė į kitą pasaulį, „į Nežinomybės gelmę, kad tenai surastume *nauja*“ – tai, ko žemėje trūko širdis.

Š. Bodleras suformavo naują lyrikos stilių, kuriame susipynė konkretumas ir simbolika, griežta forma ir veržlus, netikėtas vaizdas. Poetas įveikė prieštarą tarp realizmo ir idealizmo, suradęs paslaptinius *atitikmenis* tarp jutiminio ir viršjutiminio pasaulio. Poezija paliauja buvusi aprašomoji arba vien plastiška, ji tampa muzikali ir magiška.

Pirmasis „Piktybinių
gėlių“ leidimas su
autorius užrašais

Ji neatspindi pasaulio, nevaizduoja žmogaus gyvenimo, nereiškia jausmų, jinai – tobulomis formomis kuria, atskleidžia mums nepasiekiamą, paslaptinę realybės dalį. „Piktybės gėlės“ tai tarsi poeto sielos veidrodis.

Bodleras rašė: „Kas iš mūsų nesvajoto apie poetinės prozos stebuklą, muzikinį kūrinį be dydžio ir rimo, pakankamai lankstų ir paklusnų, kad tilptų į lyrinius sielos impulsus, su sapnų konvulsijomis, sąžinės šiurpuliukais? [...] Šioje žiaurioje knygoje aš įdėjau visą savo mintį ir širdį, visą švelnumą ir neapykantą, visą savo religiją...“

„Piktybės gėlės“

ATITIKMENYS

O Gamta – šventykla, kur pilioriai gyvi
Kartais leidžia nugirsti mįslingus žodžius,
Žmonės žengia per simbolių gojus gūdžius,
Kur fiksuoja juos žingsniai kasdieniai, savi.

Tarsi būtų aidai, susibėgę toli
Ir juoda bei gilia vientisybės gaida
Neaprepiamo tamsio, šviesos valanda –
Spalvos, kvapas, garsai atsišauks tobuli.

Yr' kvapų, kurie gaivūs kaip vaiko oda,
Yr' švelnių kaip obojai, žalių – lygu lankos,
O kiti godūs – gašlūs triumfuos visada.

Taip daiktų giluma prasivėrus aplanko,
Iš benzolo ir ambros, dervos, smilkalų,
Kurie gieda skrajojimus dvasios, juslių.

ANKSTESNIS GYVENIMAS

Aš gyvenau ilgai po portikais briaunotais,
Juos dažė jūrų saulė šimtasiūle liepsna,
Didingus pilorius, stulpus ir kolonas
Paversdama į vakarą plačiais bazalto grotais.

Didžiulės bangos risdavo paveikslų įstabių,
Maišydamos metodais iškilniais, slaptingais
Visagalius akordus, jų sąskambius turtingus
Su spalvomis saulolaidos, atmušę nuo akių.

Tai ten aš gyvenau su geiduliais bespalviais
Tarp spindinčių bangų, žydrynės vidury,
Tarp vergių ir vergų, kurių oda kvapi,

Kurie man karštą kaktą vėsindavo su palmėm,
Vienintelis jų rūpestis nuo ryti lig nakties, -
Kad dar labiau ilgėčiau skausmingos
paslapties.

ŽMOGUS IR JŪRA

O laisvūne žmogau, jūra bus tau brangu!
 Ji – veidrodis sielos; tu ją kontempliuoji,
 Tos lūžtvės aukštų, neraliuotų bangu, -
 Tokia o ir sielos bedugnė aitrioji.

Tu mėgsti panirti į vaizdinio gelmę,
 Jį apimi rankom, akim, širdim, -
 Gyvėja ji savo pačios gaudime, -
 Audringoms dejonėms nevaldomai almant.

Abu esant tamsūs, slaptingi abudu;
 Žmogau, tavo gelmės lig šiol neištirtos;
 O jūra, mums tavo slapybės neskirtos,
 Pavydūs jūs sergite savąjį lobį.

O vis dėlto judu per amžių galybę
 Kovoiant be gailėsčio, be graužaties,
 Ištroškę pjautynių, viens kito mirties,
 O amžių kovūnai, o broliai sukibę!

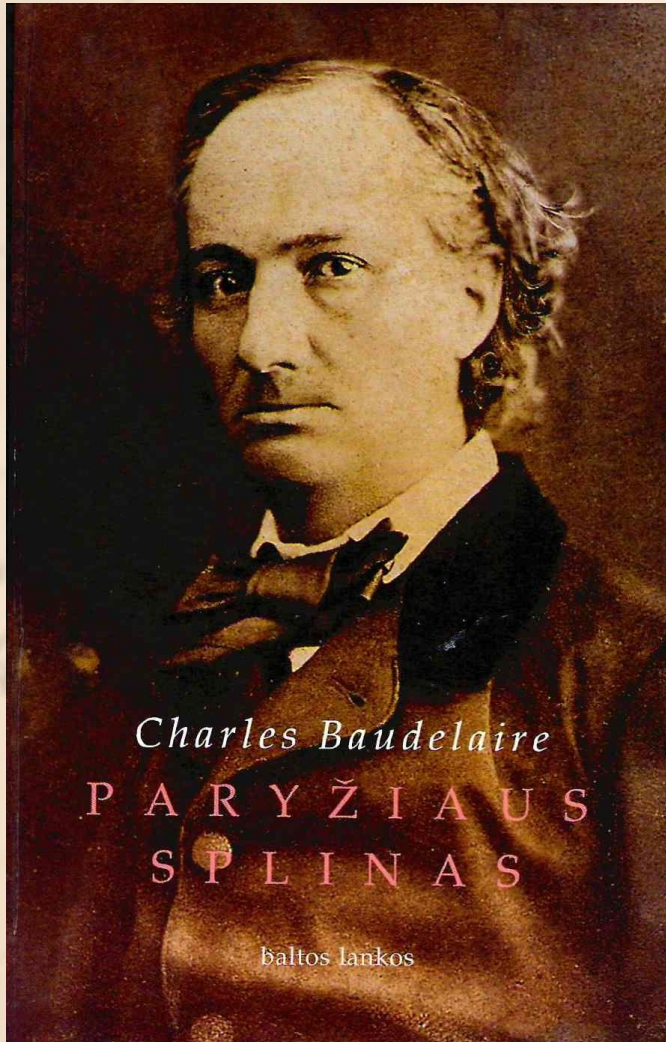

Ką tarsi man šįvakar, vargše mano siela,
 Ką tarsi man, širdie, paženklinta kadai
 Gražiausiai ir geriausiai, ir brangiausiai vienai,
 Jos dieviškoj aky dabar atsigavai?

- Savajam išdidumui liepsime ją šlovint,
 Nieks neprilygs švelnumui jos valdžios;
 Jos dvasios kūnas dvelkia kaip valdovas,
 Jos žvilgsniai audžia drabužius skaisčius.

Ar tai nutiktų naktį, ar vienatvėj,
 Ar minioje nutiktų tai, ar gatvėj,
 Kaip fakelas ore šešėlis ima šokti.

O kartais žiojasi ir taria: „Stop, gana,
 Iš meilės man mylėkite tik Grožį;
 Esu aš Angelas, Mūza ir Madona“.

„Paryžiaus splinas“

SVAIGINKITĖS

Reikia visada būti girtam. Girtume yra viskas: tai vienintelis klausimas. Kad nejaustumėte šiurpulingos Laiko naštos, kuri laužo jums pečius ir lenkia prie žemės, reikia be perstojo svaigintis.

Bet kuo? Vynu, poezija, dorybe, - kiekvienam savaip. Tik svaiginkitės.

Ir jeigu kartais rūmų laiptuose, žalioje griovio žolėje ar niūrioje savo kambario vienatvėje nubudę pajustumėte, kad girtumas mažta arba visai praėjo, klauskite vėjo, bangos, žvaigždės, paukščio, laikrodžio, visko, kas bėga, kas dejuoja, kas ritasi, kas dainuoja, kas kalba, koks dabar laikas, ir vėjas, banga, žvaigždė, paukštis ir laikrodis jums atsakys: „Laikas svaigintis! Kad nebūtumėte Laiko vergai ir kankiniai, svaiginkitės; svaiginkitės be paliovos! Vynu, poezija, dorybe, - kiekvienas savaip.“

SVETIMŠALIS

- Sakyk, mįslingas žmogaus, ką tu labiau myli: tėvą, motiną, seserį, brolių?
- Aš neturiu nei tėvo, nei motinos, nei sesers, nei brolio.
- Savo draugus?
- Jūs vartojate žodį, kurio prasmė lig šiol man pasiliko nežinoma.
- Tėvynę?
- Aš nežinau, kokioje geografinėje platumoje ji yra.
- Grožį?
- Mielai aš jį mylėčiau, dievišką ir nemirtingą.
- Auksą?
- Aš jo nekenčiu, kaip jūs nekenčiate Dievo.
- Tai ką gi tu, keistasis svetimšali, myli?
- Aš myliu debesis... praplaukiančius debesis... tenai... tenai... tuos nuostabius debesis.

LANGAI

Tas, kas žiūri iš lauko pro atvirą langą, niekad nemato tiek, kiek tasai, kuris žiūri į uždarytą langą. Nėra gilesnio, paslaptingesnio, vaisingesnio, tamsesnio ir labiau akinančio daikto už žvake apšviestą langą. Ką gali matyti saulėje, visuomet yra mažiau įdomu negu tai, kas dedasi už stiklą. Šioje tamsioje arba šviesioje angoje gyvena, svajoja ir kenčia gyvenimas.

Per stogų bangas aš matau suvargusią brandaus amžiaus jau raukšlėtu veidu moteriškę, visuomet į ką nors įsikniaubusią ir kuri niekad niekur neišeina. Iš jos veido, drabužių, iš labai maža ko aš atkūriau jos gyvenimo istoriją arba greičiau legendą ir kartais su ašaromis pasakojuosi ją sau.

Jeigu tai būtų buvęs senas vyras, aš ir jo istoriją būčiau taip pat lengvai atkūręs.

Ir aš atsigulu išdidus, kad gyvenau ir kentėjau ne tik savyje, bet ir kituose.

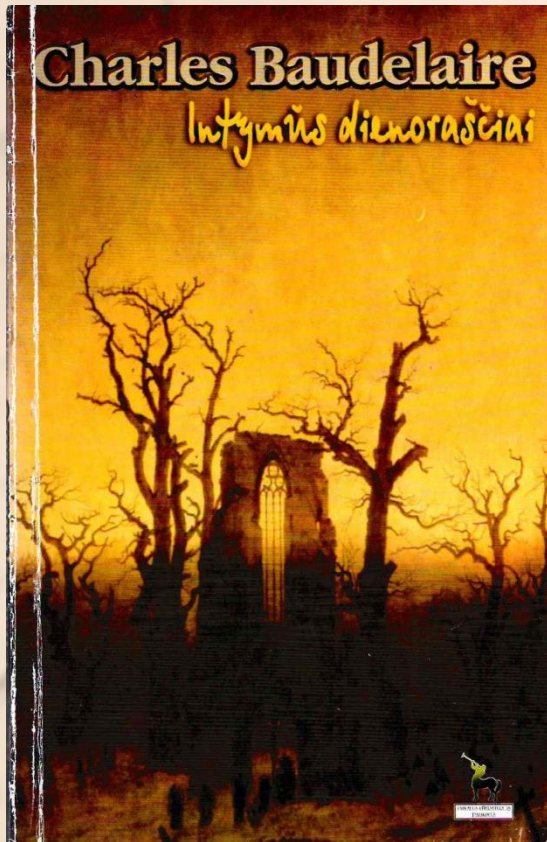
UOSTAS

Uostas yra puiki vieta gyvenimo grumtynių iškankintai sielai. Dangaus platybė, judanti debesų architektūra, kintančios jūros spalvos ir žiburiuojantys švyturiai yra prizmė, nuostabiai gerai tinkanti akims pradžiuginti, niekad jų nevarginant. Išlakios laivų formos su painiais takelažais, bangų harmoningai siūbuojamos, padeda išlaikyti sieloje ritmo ir grožio skonį. Po to dar yra, ypač tam, kuris nebėra nei smalsus, nei ambicingas, tam tikra paslaptingo ir aristokratiško malonumo rūšis – Belvederyje išsitiesus arba alkūnėmis pasirėmus į molą sekti išvykstančiųjų ir grįžtančiųjų judesius, tų, kurie dar turi jėgos norėti, kurie dar trokšta keliauti arba praturtėti.

Le port

Un port est un séjour charmant pour une âme fatiguée des luttes de la vie, l'ampleur du ciel, l'architecture mobile des nuages, les colorations changeantes de la mer, le scintillement des phares sont un prisme merveilleux venant proposer à amuser le regard sans le lasser. Les formes élancées des navires, au grément complexe, auxquels la houle imprime des oscillations harmonieuses, servent à entretenir dans l'âme le goût du rythme et de la beauté. Et puis surtout il y a ~~pour~~ une sorte de plaisir mystérieux et aristocratique pour celui qui ~~renonce~~ n'a plus ni curiosité ni ambition à contempler, couché dans le belvédère ou allongé sur le môle, tous ces mouvements de sang qui partent et de sang qui reviennent, de sang qui ont encore la force de vouloir, le désir de voyager ou de s'enrichir.

Rankraštis „Uostas“

„Intymūs dienoraščiai“

„*Intymūs dienoraščiai*“ – tai rašytojo kritiniai minties paradoksai, taiklūs aforizmai, atskleidžiantys slapčiausias žmogaus sielos gelmes. Autorius skverbiasi į žmogaus būties esmę, atkakliai ieškodamas atsakymo į klausimą, kas jo laukia po mirties.

- *Kiekvieną akimirką mus gniuždo laiko samprata ir jo jautimas. Užmiršti, pabėgti nuo to košmaro turime dvi galimybes: malonumą ir darbą. Malonumai mus išsekina. Darbas užgrūdina. Rinkimės. Kuo labiau pamėgstame vieną, tuo didesnę pasiūlykštėjimą mums kelia kitas.*
- *Kodėl jūros reginys be galo ir visuomet malonus? Tai todėl, kad jūra sukelia mintis apie begalybę ir judėjimą. Žmogui šešios ar septynios mylios – begalybės spindulys. Štai miniatiūrinė begalybė. Negi svarbu, jei to pakanka visuotinės begalybės idėjai įteigti. Užtenka įveikti dvylika ar keturiolika banguojančios jūros mylių, kad žmogus patirtų didžiausią grožį, dovanotą jam šioje laikinoje buveinėje.*
- *Tie dideli ir gražūs laivai, kuriuos nepastebimai sūpuoja ramus vanduo, tie tvirti laivai, aptingę ir nuliūdę, ar nesako jie mums nebylia kalba: kada mes išplauksime į laimę?*
- *Nuo pat vaikystės – vienatvės jausmas. Šeimoje ir ypač tarp draugų – amžinai vienišos lemties jausmas.*

EDGAR ALLAN POE | WALT WHITMAN | THOMAS
 STEARNS ELIOT | GABRIELA MISTRAL | GIACOMO
 LEOPARDI | UMBERTO SABA | DINO CAMPANA |
 GIUSEPPE UNGARETTI | EUGENIO MONTALE |
 SALVATORE QUASIMODO | CESARE PAVESE | IIO
 SŌGI | ARAKIDA MORITAKE | YAMAZAKI SŌKAN
 | YAMAGUCHI SODŌ | MATSUI BASHŌ | MUKAI
 KYORAI | OCHI ETSUJIN | MORIKAWA KYOROKU
 | MIZUTA MASAHIDE | HATTORI TOHŌ | TAKARAI
 KIKAKU | KAWABATA UNRYŌTA |
 CHIYO-NAKA | KYŪKOKU
 ŌEMARU | MASAOKA
 SHIKI | PETER | HUGO
 | CHARLES | OSCAR
 VLADISLAV | MICHAX
 | ROBERT | JOHANN
 WOLFGANG | LUDERLIN |
 FRIEDRICH NIETZSCHE | STEFAN GEORGE | HUGO VON
 HOFMANNSTHAL | HANS CAROSSA | GEORG TRAKL

Poezija iš svetur

VERTĖ IR SUDARĖ

**Alfonsas
Nyka-Niliūnas**

baltos lankos

*Poezijos vertimų rinktinė
„Poezija iš svetur“*

Albatrosas

Dažnai sau pramogai sugauna laivo žmonės
 Albatrosus, tuos didelius gelmių paukščius,
 Draugus nerūpestingus jų lėtos kelionės
 Ir laivo, slystančio per vandenį plačius.

Bet vos ant denio grindinio lentų paleistas,
 Žydrynių viešpats, toks suglumęs, nedarnus,
 Gėdingai velka, nusižeminęs ir keistas,
 Tarytum irklus, baltus, didžiulius sparnus.

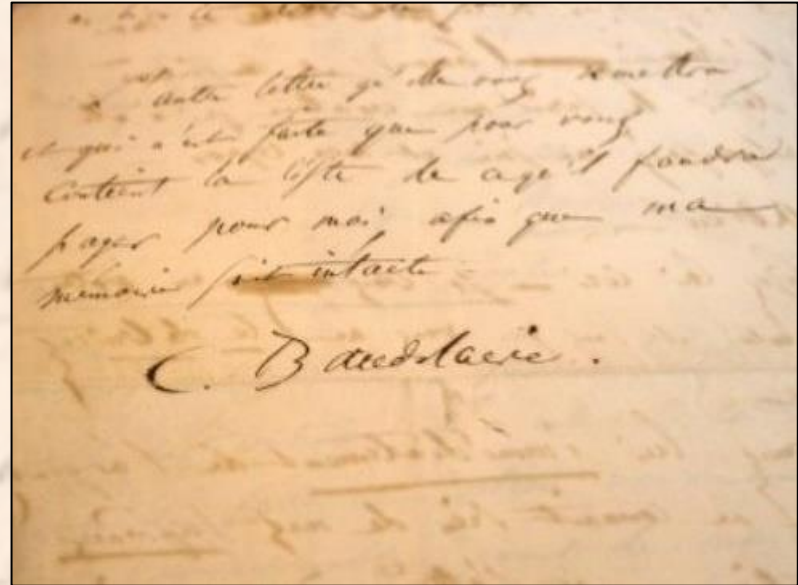
Koks nerangus dabar tasai erdvių keleivis!
 Daili jo povyza – juokinga ir šlykšti!
 Pypkę už snapo grybšteli kažkoks jūreivis,
 Šleivumą eisenos pamėgdžioja kiti.

Dalia poeto – kaip šio skliaustų kunigaikščio,
 Kurs skrenda audroje, pašiepdamas šaulius.
 Išguitas žemėn, jis nebepajėgia vaikšiot,
 Nes milžino sparnai jam pančioja žingsnius.

Aut. Šarlis Bodleras

Tarnaitė – tu širdies

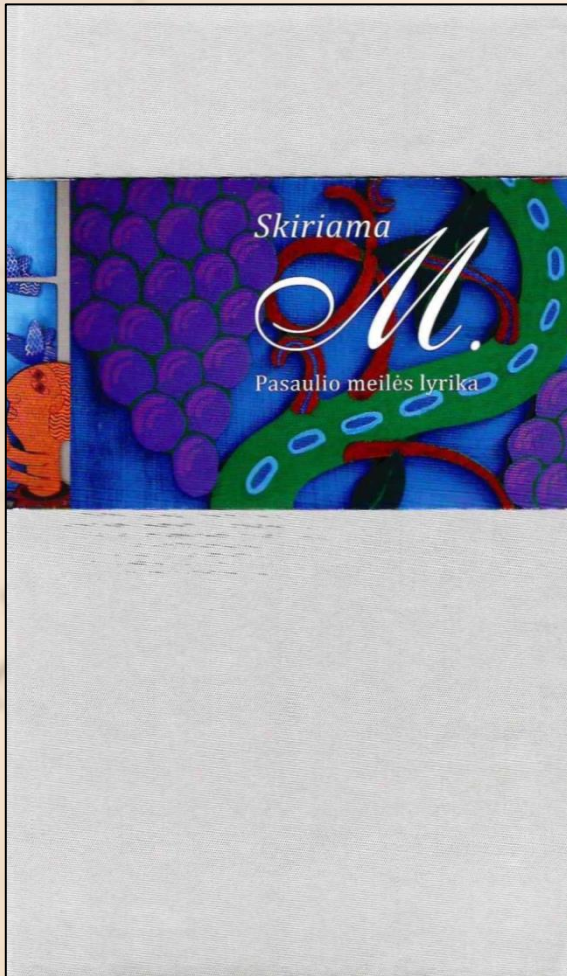
Tarnaitė – tu širdies esi jai pavyzdėjus –
 Jau miega, galvą po kuklia veja padėjus, -
 Turėtumėm mes jai nunešti bent gėlių.
 Nes juk ir mirę turi sielvartų gilių:
 Kai spaliui genint krinta senos šakos medžių
 Ir vėjas blaškosi tarp antkapių bežadžių,
 Gyvieji, miėgą patale šiltam, išties
 Tiktai turėtų jiems atrodyt be širdies, -
 Kai jie pernakt, kankinami sapnų juodžiausių,
 Be lovos draugo ir be pašnekesio džiaugsmo,
 Skeletai sukirmiję, požemio name,
 Tik sniegą junta sunkiantis į juos žeme
 Ir amžių tekant, nesant artimo, kurs imtų
 Ir nuo tvoros vainikų liekanas nuimtų.

*Autoriaus rankraštis
 su parašu*

Jei vakarą, kai malkos cypauja ir šnypščia,
 Aš ją ramiai besėdinčią kėdėn išvysčiau,
 Jei mėlyną ir žvarbiai šaltą naktį gruody
 Ji kambario kampe prigludus pasirodyt,
 Pakilusi iš lovos amžinos, rami,
 Manęs apglėbti motiniška akimi,
 Ką aš galėčiau pasakyti jai, kaip guost ją,
 Pamatęs ašarą, beriedinčią per skruostą?

Aut. Šarlis Bodleras

*Poezijos vertimų rinktinė
„Skiriama M.: Pasaulio
meilės lyrika“*

Visà visà

Į mano būstą, kilniai aukštą,
Kad man nebūtų per saldu,
Užklydo Demonas iš šaukštą
Išliejo kartulio nuodų:

„Iš jos visų puikių grožybių,
Visų išgarbstytų kerų.
Juodų ir rožinių brangybių,
Šaltinio pomėgiams aistrų,

„Kas vertingiausia?“ Mano
siela,
Be žodžių žalčiui atsakei:
„Taip visa joj žavu ir miela,
Jos neišvardint atsajai

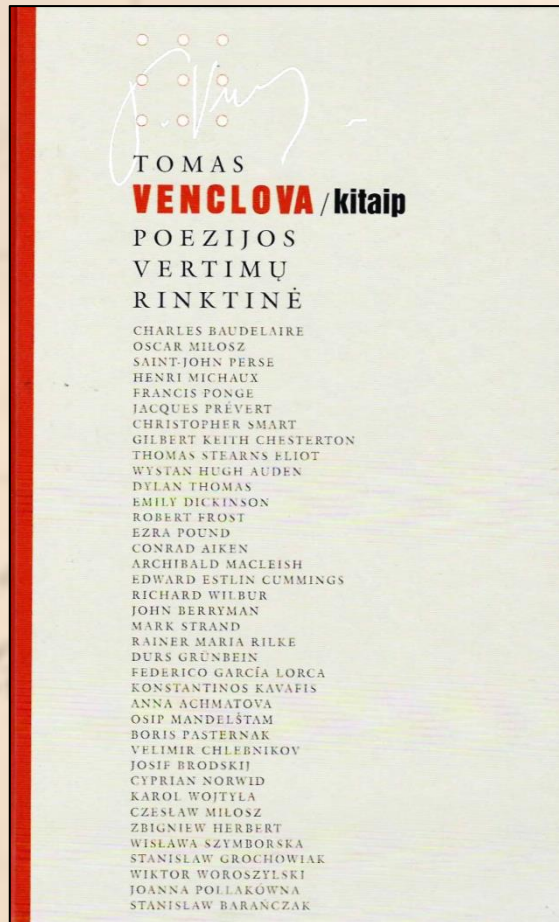
Nė vieno būdingiausio bruožo.
Su kuo palygint ją? Tyra
Ji kaip vidurnaktis, paguodžia
Ji tarsi spindinti aušra.

Taip harmoningai susijungę
Savybės taurios visumoje,
Jog nė nekyla man
pagunda
Tą grožį skaldyti dainoj.

Atodūsiai jos muzikalūs,
O balsas kaip gėlė kvapnus.
Aš atspindžiu nelyg
kristalas
Ir protą jos, ir jos jausmus.“

Aut. Šarlis Bodleras

*Poezijos vertimų rinktinė
„Kitaip“*

Kelionė

Maxime'ui Campui

I
Vilioja kūdikį žemėlapiai, estampai,
Jo įgeidžių gelmėms prilygsta visata.
Kokia ji didelė vaikystėj, žibant lempai,
O pabaigoj – kokia maža ir įprasta!

Beprasmių geidulių ir proto iškankinti,
Nuvarginti širdies, kartėlio sklidinos,
Mes plaukiam į marias, ištroškę
paskandinti
Beribį ilgesį ribotuos vandeniuos.

Vieni suniekina žiaurios gimtinės globą.
Kiti siaubingą lopšinę, o tretį –
Circėjos vyzdžiuose paklydę astrologai –
Narkozės prarajas palieka praeity.

Nevirtę paklusniais kerėtojos galvijais,
Apsvaigę dangumi, jie niekur nesustos,
Kol ledkalnių liepsna ir saulės kalavijas
Nugramdys bučinius nuo lūpų ir kaktos.

Bet retkarčiais regi kitokį piligrimą –
 Klajoklį be krypties: jo nesvarion širdin
 Jaugo troškulys klausyti vien likimo;
 Jis griūva denyje kartodamas: pirmyn!

Pasaulius jo valia pagimdo ir suardo;
 Nelyginant kariams pabūklų dundesys,
 Jam artima šalis, kuri neturi vardo
 Ir mainos akyse, kaip mainos debesis.

II

Mus, tarsi sukčius, ištinka rimbo kirtis.
 O siaube! Iš vienos dykynės į kitas
 Smalsumas veja mus, lyg Angelas įnirtęs,
 Kurs plaka botagu padangių planetas.

O, keistas taikinys, kuris vylingai slepias,
 Kuris yra visur, kurios visai nėra!
 Beprotiškos vilties nebenumaldo kapas,
 Ir trumpą atilsį mums težada aistra!

Dvasia – tai burlaivis; ji ieško Eldorado.
 Druskingus vandenį apgaubia sutema,
 Ir stiebo viršuje nuaidi klyksmas:
 „Radom!
 Ištikimybė! Meilė! Laimė!“ Sekluma!

Mažutė. Naktį nugrimzdusi salelė
 Pražysta prieš akis lyg rojaus atskala,
 O ryto prieblandoje iš jūros galvą kelia
 Bangų nusvidinta bazaltinė uola.

Girti pamišėliai, svajas įsimylėję!
 Pariškite akmenį matrosui po kaklu,
 Apkalkite jį, naujų Amerikų skelbėją,
 Kurs marių prarajas pakartina melu!

Taip senas valkata, klampodamas po
 purvą,
 Galvoja, kad ir jam dangus atsidarys,
 Ir net žvakigalis, nutvieskęs ankštą urvą,
 Sušvinta sąmonėje lyg Rojaus žiburys.

III

Jūreivi, stabtelėk! Kiek druskos
vandenynė,
Tiek tavo žvilgsnyje ištirpo paslapčių!
Atverk mums atmintį – tą stebuklingą
skrynią,
Kur slypi pragarmė, pilna gyvų
žvaigždžių!

Mes plauksim su tavim – be garo ir be
burių!

Lyg drobėj, įtemptoj vaizduotėj teužgims
Keisti regėjimai, įrėminti pajūriu –
Grožybė kalinio išvargintoms akims!

Sakyk, ką tu matei?

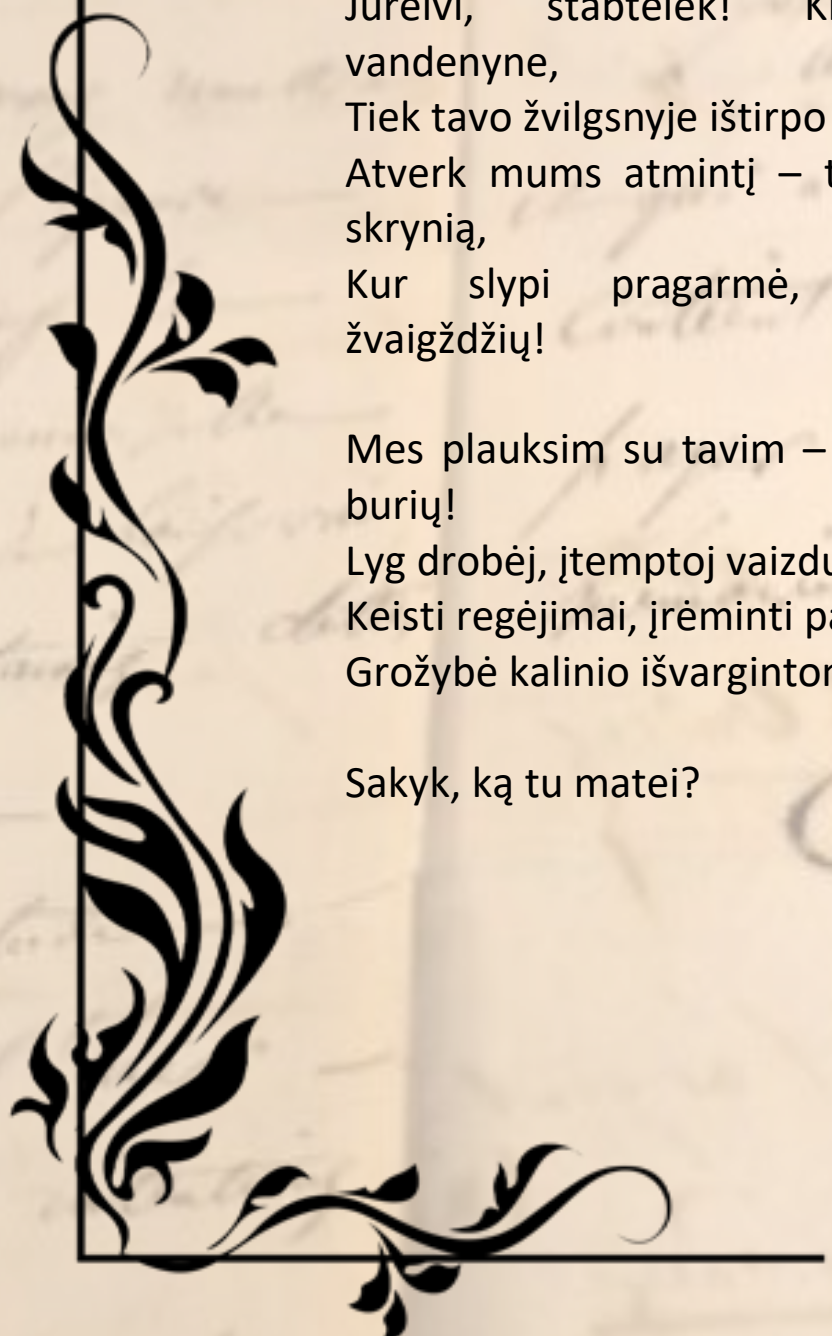
IV

„Laivus lingavo bangos,
Juodavo dykumos ir suposi delčia,
Ir net žaibų naktį, kada bylojo dangūs,
Mes nuobodžiavome, kaip nuobodžiaujam čia.

Saulėtekio šlovė virš tamsėlynių marių,
Lyg miestai žėrinti saulėlydžio šlovė
Brandino protuose graužatį nemarią,
Ir plaukti nebūtin mus masino erdvė.

Tvirtovė, šventykla, kraštovaizdis didingas
Taip nežavi maršaus keliautojo - deja! –
Kaip debesų pilis, po valandos pradingus,
Bet rojaus atspindį palikus širdyje.

Svajonių ažuole, išsikerojęs bokšte!
Smagumai – tai trąša po tavo šaknimis!
Kuo galingesnis tu, tuo aistringiau tu trokšti
Žvaigždes ir mėnesį apglėbti naktimis!

Ar augsi amžinai, o milžine, gajesnis
 Už kiparisą? – Jus vilioja toluma?
 Štai pora piešinių: bevaisės kopos, kresnas
 Iškyšulys, žolė ties pamario loma...

Štai sostai ir stabai, štai brangakmenių rūmas,
 Linguojantys drambliai ant marmuro stulpų...
 Ta formų prabanga, tasai spalvų tyrumas
 Čionykštį veltleidį supurtytų šiurpu!

Štai rūbai – skaistesnių pasaulyje nebūna.
 Štai moters – žybčioja jų dantys ir nagai;
 Štai bronzinis žaltys, apvijęs lankstų kūną...”

V
 Ir kas gi, kas gi dar?

VI

„Jūs smalsūs it vaikai!
 Įsidėmėkite – štai paskutiniai žodžiai:
 Nuo pat atogrąžų lig Arktikos ledų
 Mes matėm nuodėmę, ir ji puotavo godžiai,
 Ir laikas sukosi beprasmišku ratu.

Daugkart sutikom *jq*, kuri mums neša vargą;
 Ji mūsų paniekos ir pykčio neverta.
 Daugkart sutikom *jj* – niekinga verges vergą,
 Lyg srutos dvokiantį, besvorį lyg putą!

Tauravo budelis, ir kankinys vaitojo,
 Ir vinas žerplėjo, sumišęs su krauju,
 Ir nesuskaitoma minia prie vado kojų
 Bučiavo botagus ir raitėsi nuo jų.

Šimtai religijų gramzdino į klampynę,
 Viliojo pragaran ištvirkę angelai,
 Šventeivą jaudrino sudriskus ašutinė,
 Kaip gašlų tinginį pūkiniai patalai.

Besielė Žmonija, pilna puikybės, plaukė
 Tamson. Pamišėlis, įkalintas narve,
 Agonizuodamas, bet nepalūžęs, šaukė:
 „Man lygus Viešpatie! Aš niekinu tave!“

O tie, kuriuos karščiau pamilo Beprotybė,
 Apgavę Piemenį, išsprūdo iš bandos
 Ir ryžos garbinti vien opijaus didybę.
 Štai žemės atvaizdas. Dabar ir visados.“

VII
 Kas lieka atminty? Kratėlis, kraujas, klaidos.
 Šiandieną ir rytoj, tikrovėj ir sapne
 Tave už posūkio sutinka tavo veidas –
 Nelaimės įlanka tamsos okeane.

Sustok, jei dar gali. Pakelk bures, jei reikia.
 Vienam nauji krantai – gyvenimo prasmė,
 O kitas slepiasi, kol Laiko nejveikia.
 Štai nenuilstanti bėgikų padermė –

Jie lyg apaštalai ar Amžinasis Žydas:
 Bet nieko nepadės vagonai ir laivai –
 Juos pasivys kančia. O štai, pažvelk, šitas
 Net savo kambary ją nugali lengvai.

Kai priešas mus parblokš po nesėkmingo reiso,
 Mes vėl sušuksime: pirmyn, be atvagos!
 Taip sekėm kitados Rytų aušrinės gaisą
 Žėruojančiom akim, pilni jaunos jėgos.

Pro požemio uolas į vandenį slaptai
 Linksmi įplauksime, kada pašauks Mirtis.
 Ar girdite balsus, žavius ir geidulingus,
 Dainuojančius: „Čionai! Visi, kurių širdis

Ištroško lotoso! Čia noksta išmėginti
 Gardėšiai kiekvienam, kas ilgisi namų!
 Pas mus, keliautojau! Skubėk apsisvaiginti
 Beribės popietės kaitra ir saldumu!“

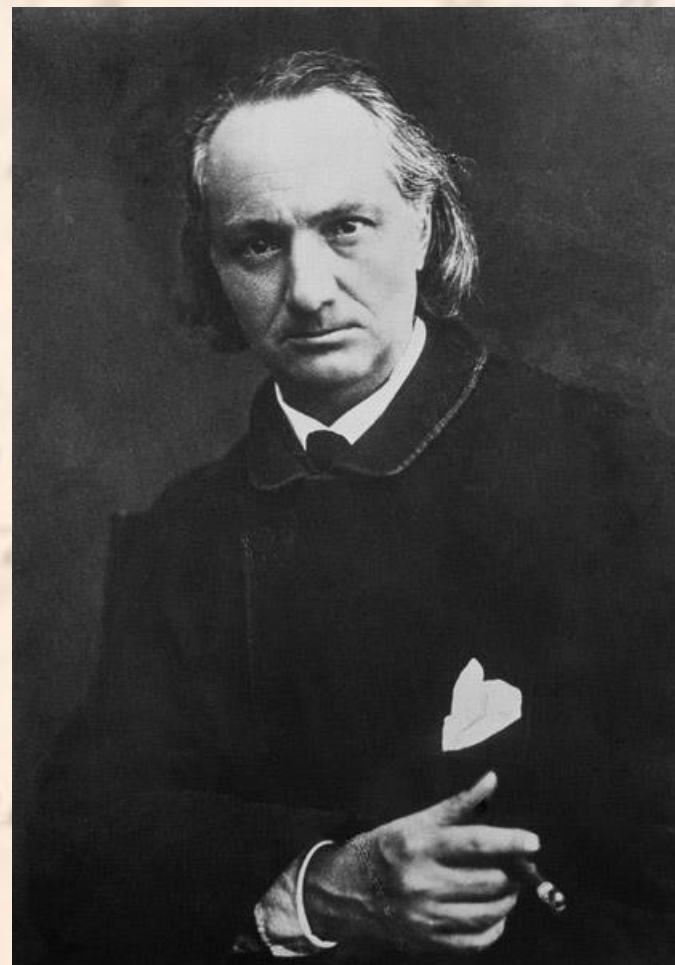
Užgauna mus balsai, tarytum lyrą plektras.
Pamoja mums draugai juoduojančiuos krantuos.
„Sustok! Nurimk! Juk tu neužmiršai Elektros!“ –
Byloja moteris, mylėta kitados.

VIII

Kelk inkarą, Mirtie, senasis kapitone!
Apkarto šie krantai! Kelk inkarą, Mirtie!
Vanduo lyg rašalas, bet prieš akis – kelionė,
Dangus lyg rašalas, bet širdyje - žvaigždė!

Nežmoniška aistra užtvenkia mūsų kraują.
Įkaitink sąmonę! Pripilk nuodų taurėn!
Pirmyn į Nežinią, kur mūsų laukia *nauja* –
Vis viena ar Dangaus, ar Pragaro gelmėn!

Aut. Šarlis Bodleras

Šarlis Bodleras

Fotografas: G. F. Nadaras

Bibliografija:

Eilėraščių vertimai į lietuvių kalbą:

„Intymūs dienoraščiai“ / iš prancūzų kalbos vertė Juozas Mečkauskas-Meškela

„Kitaip : poezijos vertimų rinktinė / iš prancūzų kalbos vertė Tomas Venclova

„Paryžiaus splinas : maži eilėraščiai proza“ / iš prancūzų kalbos vertė Alfonsas Nyka-Niliūnas

„Poezija iš svetur“ / iš prancūzų kalbos vertė Alfonsas Nyka-Niliūnas

„Piktybės gėlės : eilėraščiai“ / iš prancūzų kalbos vertė Sigitas Geda

„Skiriama M. : Pasaulio meilės lyrika / iš prancūzų kalbos vertė Kornelijus Platelis

Papildomai naudojama literatūros medžiaga:

«Проза поэта» / Шарль Бодлер

«Цветы зла» / Шарль Бодлер

Nuorodos į svetaines:

Šarlis Bodleras svetainėje „poezija.sdf-eu.org“:

<http://poezija.sdf-eu.org/bodler.html>

Šarlis Bodleras svetainėje „šaltiniai.info“:

<http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/1452>

Šarlis Bodleras svetainėje „wikipedia.org“

https://lt.wikipedia.org/wiki/Charles_Baudelaire